

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України
щодо обмеження споживання і продажу пива
та слабоалкогольних напоїв

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, N 11, ст.111)

Верховна Рада України **п о с т а н о в л я є**:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Законі України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів" ([481/95-ВР](#)) (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., N 46, ст. 345 із наступними змінами):

1) абзац другий преамбули викласти в такій редакції:

"Дія цього Закону не поширюється на виробництво і торгівлю пивом, крім випадків, передбачених цим Законом, а також на виробництво вин виноградних і плодово-ягідних, наливки і настоянок, виготовлених громадянами в домашніх умовах для власного споживання";

2) статтю 1 після абзацу сьомого доповнити трьома новими абзацами такого змісту:

"слабоалкогольні напої - алкогольні напої з вмістом етилового спирту від 1,2 до 8,5 відсотка об'ємних одиниць та екстрактивних речовин не більш як 14,0 г на 100 куб. см, виготовлені на основі водно-спиртової суміші з використанням інгредієнтів, напівфабрикатів та консервантів, насичені чи ненасичені діоксидом вуглецю;

пиво - насичений діоксидом вуглецю пінистий напій, отриманий під час бродіння охмеленого сусла пивними дріжджами, що

відноситься до товарної групи УКТ ЗЕД за кодом 2203 ([2371a-14](#));

пиво безалкогольне - насичений діоксидом вуглецю пінистий напій, одержаний під час бродіння охмеленого сусла пивними дріжджами з об'ємною часткою спирту не більш як 0,5 відсотка, отриманий шляхом діалізу або переривання головного бродіння, або виготовлення пивного сусла зі зниженою часткою сухих речовин у початковому суслі, що відноситься до товарної групи УКТ ЗЕД за кодом 2202 ([2371a-14](#))".

У зв'язку з цим абзаци восьмий - тридцять другий вважати відповідно абзацами одинадцятим - тридцять п'ятим;

3) у частині третій статті 11:

абзаци восьмий та дев'ятий викласти в такій редакції:

"відомості щодо вмісту смоли та нікотину в диму однієї сигарети (щодо сигарет), які наносяться на зовнішню поверхню однієї меншої сторони упаковки тютюнових виробів і займають не менше 15 відсотків площі цієї сторони;

медичні попередження, які наносяться відповідно до вимог, зазначених у цій частині статті";

після абзацу чотирнадцятого доповнити новим абзацом такого змісту:

"медичні попередження, які наносяться відповідно до вимог, зазначених у цій частині статті".

У зв'язку з цим абзаци п'ятнадцятий - двадцять третій вважати відповідно абзацами шістнадцятим - двадцять четвертим;

після абзацу двадцять другого доповнити трьома новими абзацами такого змісту:

"Основне медичне попередження споживачів тютюнових виробів "Куріння вбиває" зазначається на одній більшій зовнішній стороні упаковки (коробки, пачки). На другій більшій зовнішній стороні упаковки (коробки, пачки) тютюнових виробів зазначається додаткове медичне попередження у вигляді одного з десяти текстових написів такого змісту: "Куріння викликає рак легенів", "Куріння викликає залежність від тютюну (нікотинову залежність) - не починайте курити!", "Курці помирають рано", "Куріння викликає старіння

шкіри", "Куріння знижує здатність жінок народжувати дітей", "Відмова від куріння значно зменшує ризик небезпечних серцевих захворювань і захворювань легенів", "Куріння руйнує артерії, викликає серцеві напади та інсульт", "Куріння може викликати повільну та болісну смерть", "Куріння під час вагітності завдає шкоди вашій дитині", "Куріння пошкоджує сперму і може призвести до імпотенції" і кольорового малюнка (малюнків) та/або піктограми (піктограм). Кожен варіант текстових написів додаткових медичних попереджень наноситься виробником тютюнових виробів на упаковки (коробки, пачки) тютюнових виробів почергово.

Зазначені малюнок (малюнки) та/або піктограма (піктограми) затверджуються постановою Кабінету Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади у сфері охорони здоров'я і підлягають перегляду (перезатвердженню) Кабінетом Міністрів України у такому самому порядку один раз на п'ять років. Малюнок (малюнки) та/або піктограма (піктограми) наносяться виробником тютюнових виробів на упаковки (коробки, пачки) тютюнових виробів не пізніше, ніж через 18 місяців з дня набрання чинності постанови Кабінету Міністрів України про їх затвердження (перезатвердження).

Основне та додаткове медичні попередження споживачів тютюнових виробів мають бути розміщені у визначеному виробником або імпортером тютюнових виробів на упаковці (коробці, пачці) місці в рамці чорного кольору шириною не менше ніж три міліметри. Площа, обмежена рамкою, включаючи площу самої рамки, має становити не менше 50 відсотків площі зовнішньої поверхні більшої зовнішньої сторони упаковки (коробки, пачки) тютюнових виробів. Тексти основного та додаткового медичних попереджень споживачів тютюнових виробів, що зазначаються на кожній упаковці (коробці, пачці) тютюнових виробів, мають бути чіткими, надрукованими чорним жирним шрифтом на білому фоні рядковими літерами, крім першої літери попередження, і розміщуватися таким чином, щоб забезпечити цілісність тексту при відкриванні тютюнового виробу у спосіб, зазначений на його упаковці, та не перекриватися іншою друкованою інформацією або марками акцизного збору".

У зв'язку з цим абзаци двадцять третій та двадцять четвертий вважати відповідно абзацами двадцять шостим та двадцять сьомим;

4) у статті 15-1:

абзац шостий після слів "інформування про шкоду надмірного споживання алкогольних напоїв та" доповнити словами "шкідливість

вживання";

доповнити абзацами восьмим та дев'ятим такого змісту:

"охорони фізичного здоров'я людини;

пропаганди родинно-сімейних традицій та виховання здорової дитини";

5) статтю 15-2 викласти в такій редакції:

"Стаття 15-2. Обмеження щодо споживання пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв та тютюнових виробів

Забороняється споживання пива (крім безалкогольного), алкогольних та слабоалкогольних напоїв:

1) у закладах охорони здоров'я;

2) у навчальних та освітньо-виховних закладах;

3) у громадському транспорті (включаючи транспорт міжнародного сполучення), на зупинках транспорту, у підземних переходах;

4) у закладах культури;

5) у закритих спортивних спорудах (крім пива у пластиковій тарі);

6) у ліфтах і таксофонах;

7) на дитячих майданчиках;

8) на спортивних майданчиках;

9) у приміщеннях органів державної влади та органів місцевого самоврядування, інших державних установ.

Забороняється куріння тютюнових виробів:

1) у ліфтах і таксофонах;

- 2) у закладах охорони здоров'я;
- 3) у навчальних та освітньо-виховних закладах;
- 4) на дитячих майданчиках;
- 5) на спортивних майданчиках;
- 6) у під'їздах жилих будинків;
- 7) у підземних переходах;
- 8) у громадському транспорті (включаючи транспорт міжнародного сполучення).

Забороняється, крім спеціально відведених для цього місць, куріння тютюнових виробів:

- 1) у закладах громадського харчування;
- 2) у приміщеннях органів державної влади та органів місцевого самоврядування, інших державних установ;
- 3) у приміщеннях закладів культури;
- 4) у приміщеннях закритих спортивних споруд;
- 5) у приміщеннях підприємств, установ та організацій всіх форм власності.

У місцях та закладах, де куріння заборонено, має бути розміщена наочна інформація, яка складається із графічного знака про заборону куріння та тексту такого змісту: "Куріння заборонено!".

У спеціально відведених для куріння місцях розміщується наочна інформація, яка складається із відповідного графічного знака та тексту такого змісту: "Місце для куріння. Куріння шкодить Вашому здоров'ю!".

У закладах громадського харчування відводиться не менше 50 відсотків площі торгових залів таких закладів для обслуговування осіб, які не курять.

Власник або уповноважені ним особи чи орендарі відповідних споруд, окремих приміщень зобов'язані відвести спеціальні місця для куріння, обладнані витяжною вентиляцією чи іншими засобами для видалення тютюнового диму, а також розмістити наочну інформацію про розташування таких місць та про шкоду, яку завдає здоров'ю людини куріння тютюнових виробів.

У місцях для куріння має бути розміщено прямокутний графічний знак із текстом такого змісту: "Місце для куріння" та інформація про шкоду, яку завдає здоров'ю людини куріння тютюнових виробів, із текстом такого змісту: "Куріння шкодить Вашому здоров'ю!".

На час проведення масових заходів сільські, селищні та міські ради в межах відповідної адміністративної території можуть заборонити або обмежити споживання пива (крім пива у пластиковій тарі), алкогольних, слабоалкогольних напоїв та куріння тютюнових виробів";

б) у статті 15-3:

назву викласти в такій редакції:

"Стаття 15-3. Обмеження щодо продажу пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв та тютюнових виробів";

частини першу - третю замінити п'ятьма частинами такого змісту:

"Забороняється продаж пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв та тютюнових виробів:

1) особами, які не досягли 18 років;

2) особам, які не досягли 18 років;

3) у приміщеннях та на території навчальних закладів, закладів охорони здоров'я;

4) у приміщеннях спеціалізованих торговельних організацій, що здійснюють торгівлю товарами дитячого асортименту або спортивними товарами, а також у відповідних відділах (секціях) універсальних торговельних організацій;

5) у закритих спортивних спорудах (крім пива у пластиковій тарі);

6) з торгових автоматів;

7) на полицях самообслуговування (крім тютюнових виробів у блоках та алкогольних, слабоалкогольних напоїв, пива);

8) поштучно (для тютюнових виробів, крім сигар);

9) у споживчих упаковках, що містять менш як 20 сигарет;

10) з рук;

11) у невизначених для цього місцях торгівлі.

Забороняється продаж товарів дитячого асортименту, що імітують тютюнові вироби.

На час проведення масових заходів сільські, селищні та міські ради в межах відповідної адміністративної території можуть заборонити або обмежити продаж пива (крім пива у пластиковій тарі), алкогольних, слабоалкогольних напоїв та куріння тютюнових виробів.

Продавець пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв або тютюнових виробів зобов'язаний отримати у покупця, який купує пиво (крім безалкогольного), алкогольні напої, слабоалкогольні напої або тютюнові вироби, паспорт або інші документи, які підтверджують вік такого покупця, якщо у продавця виникли сумніви щодо досягнення покупцем 18-річного віку.

У разі відмови покупця надати такий документ продаж пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв або тютюнових виробів такій особі забороняється".

У зв'язку з цим частини четверту - шосту вважати відповідно частинами шостою - восьмою;

7) у частині другій статті 17:

абзац дев'ятий замінити двома абзацами такого змісту:

"порушення вимог статті 15-3 цього Закону - 6800 гривень;

необладнання спеціально відведених для куріння місць та нерозміщення наочної інформації, передбаченої статтею 15-2 цього Закону, - 3400 гривень".

У зв'язку з цим абзаци десятий - чотирнадцятий вважати відповідно абзацами одинадцятим - п'ятнадцятим;

абзац тринадцятий викласти в такій редакції:

"оптової або роздрібною торгівлі коньяком, алкогольними напоями, горілкою, лікєро-горілочаними виробами та вином за цінами, нижчими за встановлені мінімальні оптово-відпускні або роздрібні ціни на такі напої - 100 відсотків вартості отриманої партії товару, розрахованої виходячи з мінімальних оптово-відпускних або роздрібних цін, але не менше 1000 гривень".

2. У Кодексі України про адміністративні правопорушення ([80731-10](#), [80732-10](#)) (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до N 51, ст. 1122):

1) у статті 156:

назву викласти в такій редакції:

"Стаття 156. Порушення правил торгівлі пивом, алкогольними, слабоалкогольними напоями і тютюновими виробами";

абзац перший частини другої викласти в такій редакції:

"Порушення працівником підприємства (організації) торгівлі або громадського харчування правил торгівлі пивом (крім безалкогольного), алкогольними, слабоалкогольними напоями і тютюновими виробами, а саме: торгівля пивом (крім безалкогольного), алкогольними, слабоалкогольними напоями або тютюновими виробами в приміщеннях або на територіях, заборонених законом, або в інших місцях, визначених рішенням відповідного органу місцевого самоврядування, як таких, де роздрібна торгівля пивом (крім безалкогольного), алкогольними, слабоалкогольними напоями або тютюновими виробами заборонена, а так само торгівля пивом (крім безалкогольного), алкогольними, слабоалкогольними напоями або тютюновими виробами через торгові автомати чи неповнолітніми особами, а також продаж пива (крім

безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв або тютюнових виробів особі, яка не досягла 18 років, або продаж тютюнових виробів в упаковках, що містять менш як 20 сигарет або цигарок, чи поштучно (крім сигар)";

абзац перший частини третьої викласти в такій редакції:

"Торгівля пивом (крім безалкогольного), алкогольними, слабоалкогольними напоями або тютюновими виробами з рук";

2) у статті 178:

назву викласти в такій редакції:

"Стаття 178. Розпивання пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв у заборонених законом місцях або поява у громадських місцях у п'яному вигляді";

абзац перший частини першої викласти в такій редакції:

"Розпивання пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв на вулицях, у закритих спортивних спорудах, у скверах, парках, у всіх видах громадського транспорту (включаючи транспорт міжнародного сполучення) та в інших заборонених законом місцях, крім підприємств торгівлі і громадського харчування, в яких продаж пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв на розлив дозволена відповідним органом місцевого самоврядування, або поява в громадських місцях у п'яному вигляді, що ображає людську гідність і громадську мораль";

абзац перший частини третьої викласти в такій редакції:

"Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені особою, яка двічі протягом року піддавалась адміністративному стягненню за розпивання пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв у заборонених законом місцях або появу в громадських місцях у п'яному вигляді";

3) у статті 179:

назву викласти в такій редакції:

"Стаття 179. Розпивання пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв на виробництві";

абзац перший частини першої викласти в такій редакції:

"Розпивання пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв на виробництві (на робочих місцях, у приміщеннях і на території підприємств, установ, організацій) або перебування на роботі в нетверезому стані";

абзац перший частини другої викласти в такій редакції:

"Участь майстрів, начальників дільниць, змін, цехів та інших керівників у розпиванні з підлеглими їм працівниками пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв на виробництві або невжиття ними заходів до відсторонення від роботи осіб, які перебувають у нетверезому стані, або приховування ними випадків розпивання пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв чи появи на роботі в нетверезому стані підлеглих їм працівників".

3. У Законі України "Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення" ([2899-15](#)) (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., N 52, ст. 565; 2006 р., N 26, ст. 213; 2009 р., N 49, ст. 730):

1) в абзаці третьому частини другої статті 10 слова "що входять до складу тютюнових виробів і виділяються з тютюновим димом під час їх куріння" замінити словами "в диму однієї сигарети (щодо сигарет)";

2) статтю 12 викласти в такій редакції:

"Стаття 12. Медичні попередження споживачів тютюнових виробів і інформаційний напис про вміст нікотину та смоли в диму однієї сигарети (щодо сигарет)

На кожній упаковці тютюнових виробів мають бути зазначені основне медичне попередження споживачів тютюнових виробів та додаткове медичне попередження, що супроводжується відповідним кольоровим малюнком (малюнками) та/або піктограмою (піктограмами), а також має бути інформаційний напис про вміст нікотину та смоли в диму однієї сигарети (щодо сигарет).

Основне медичне попередження споживачів тютюнових виробів "Куріння вбиває" зазначається на одній більшій зовнішній стороні

упаковки.

На другій більшій зовнішній стороні упаковки тютюнових виробів зазначається додаткове медичне попередження у вигляді одного з десяти текстових написів такого змісту: "Куріння викликає рак легенів", "Куріння викликає залежність від тютюну (нікотинову залежність) - не починайте курити!", "Курці помирають рано", "Куріння викликає старіння шкіри", "Куріння знижує здатність жінок народжувати дітей", "Відмова від куріння значно зменшує ризик небезпечних серцевих захворювань і захворювань легенів", "Куріння руйнує артерії, викликає серцеві напади та інсульт", "Куріння може викликати повільну та болісну смерть", "Куріння під час вагітності завдає шкоди вашій дитині", "Куріння пошкоджує сперму і може призвести до імпотенції" і кольорового малюнка (малюнків) та/або піктограми (піктограм). Кожен варіант текстових написів додаткових медичних попереджень наноситься виробником тютюнових виробів на упаковки тютюнових виробів почергово.

Зазначені малюнок (малюнки) та/або піктограма (піктограми) затверджуються постановою Кабінету Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади у сфері охорони здоров'я і підлягають перегляду (перезатвердженню) Кабінетом Міністрів України у такому самому порядку один раз на п'ять років.

Малюнок (малюнки) та/або піктограма (піктограми) наносяться виробником тютюнових виробів на упаковки тютюнових виробів не пізніше, ніж через 18 місяців з дня набрання чинності постанови Кабінету Міністрів України про їх затвердження (перезатвердження).

Основне та додаткове медичні попередження споживачів тютюнових виробів мають бути розміщені у визначеному виробником або імпортером тютюнових виробів на упаковці місці в рамці чорного кольору шириною не менше ніж три міліметри. Площа, обмежена рамкою, включаючи площу самої рамки, має становити не менше 50 відсотків площі зовнішньої поверхні більшої зовнішньої сторони упаковки тютюнових виробів.

Тексти основного та додаткового медичних попереджень споживачів тютюнових виробів, що зазначаються на кожній упаковці тютюнових виробів, мають бути чіткими, надрукованими чорним жирним шрифтом на білому фоні рядковими літерами, крім першої літери попередження, і розміщуватися таким чином, щоб забезпечити цілісність тексту при відкриванні тютюнового виробу у спосіб, зазначений на його упаковці, та не перекриватися іншою друкованою

інформацією або марками акцизного збору.

Інформаційний напис про вміст нікотину та смоли в диму однієї сигарети (щодо сигарет) зазначається на зовнішній поверхні однієї меншої сторони упаковки тютюнових виробів і повинен займати не менше 15 відсотків площі цієї сторони";

3) статтю 13 викласти в такій редакції:

"Стаття 13. Обмеження щодо реалізації (продажу) та вживання тютюнових виробів

Реалізація (продаж) тютюнових виробів, предметів, пов'язаних з їх вживанням, особам, які не досягли 18 років, а також реалізація (продаж) тютюнових виробів в упаковках, що містять менше ніж 20 сигарет або цигарок, чи поштучно (крім сигар) забороняються. Законом можуть встановлюватися й інші обмеження щодо реалізації (продажу) тютюнових виробів.

Забороняється куріння тютюнових виробів:

- 1) у ліфтах і таксофонах;
- 2) у закладах охорони здоров'я;
- 3) у навчальних та освітньо-виховних закладах;
- 4) на дитячих майданчиках;
- 5) на спортивних майданчиках;
- 6) у під'їздах жилих будинків;
- 7) у підземних переходах;
- 8) у громадському транспорті (включаючи транспорт міжнародного сполучення).

Забороняється, крім спеціально відведених для цього місць, куріння тютюнових виробів:

- 1) у закладах громадського харчування;

2) у приміщеннях органів державної влади та органів місцевого самоврядування, інших державних установ;

3) у приміщеннях закладів культури;

4) у приміщеннях закритих спортивних споруд;

5) у приміщеннях підприємств, установ та організацій всіх форм власності.

У місцях та закладах, де куріння заборонено, має бути розміщена наочна інформація, яка складається із графічного знака про заборону куріння та тексту такого змісту: "Куріння заборонено!".

У спеціально відведених для куріння місцях розміщується наочна інформація, яка складається із відповідного графічного знака та тексту такого змісту: "Місце для куріння. Куріння шкодить Вашому здоров'ю!".

У закладах громадського харчування відводиться не менше 50 відсотків площі торгових залів таких закладів для обслуговування осіб, які не курять.

Власник або уповноважені ним особи чи орендарі відповідних споруд, окремих приміщень зобов'язані відвести спеціальні місця для куріння, обладнані витяжною вентиляцією чи іншими засобами для видалення тютюнового диму, а також розмістити наочну інформацію про розташування таких місць та про шкоду, яку завдає здоров'ю людини куріння тютюнових виробів.

У місцях для куріння має бути розміщено графічний знак з текстом такого змісту: "Місце для куріння" та інформація про шкоду, яку завдає здоров'ю людини куріння тютюнових виробів, із текстом такого змісту: "Куріння шкодить Вашому здоров'ю!".

На час проведення масових заходів сільські, селищні та міські ради в межах відповідної адміністративної території можуть заборонити або обмежити куріння тютюнових виробів";

4) в абзацах другому, п'ятому та восьмому частини другої статті 20 слова "що входять до складу тютюнових виробів і виділяються з тютюновим димом під час їх куріння" замінити словами "в диму однієї сигарети (щодо сигарет)".

4. У Законі України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення регулювання відносин у сфері попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення" ([1512-17](#)) (Відомості Верховної Ради України, 2009 р., № 49, ст. 730):

1) пункт 2, підпункти 9 і 10 пункту 3 розділу I виключити;

2) пункт 1 розділу II "Прикінцеві положення" викласти в такій редакції:

"1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування".

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування, крім:

підпункту 6 пункту 1 та підпункту 3 пункту 3 розділу I цього Закону щодо заборони продажу тютюнових виробів у споживчих упаковках, що містять менше 20 сигарет, які набирають чинності з 1 січня 2011 року;

абзаців четвертого - дванадцятого підпункту 3 пункту 1 та підпункту 2 пункту 3 розділу I цього Закону, які набирають чинності через 18 місяців з дня набрання чинності постанови Кабінету Міністрів України про затвердження малюнка (малюнків) та/або піктограми (піктограм) для додаткових медичних попереджень.

2. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону;

забезпечити приведення органами виконавчої влади своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України

В.ЮЩЕНКО

м. Київ, 21 січня 2010 року
№ 1824-VI